

معاونت درمان

دبیرخانه شورای راهبردی تدوین راهنماهای سلامت

شناسنامه و استاندارد خدمت

ویزیت و خدمات مامایی

تابستان ۱۴۰۰

تنظیم و تدوین:

سرکار خانم دکتر فرح بابایی رییس اداره مامایی مرکز مدیریت بیمارستانی و تعالی خدمات بالینی
سرکار خانم دکتر نسرین چنگیزی رییس اداره سلامت مادران دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس
سرکار خانم دکتر شهلا خسروی مشاور وزیر در امور مامایی
سرکار خانم دکتر ناهید خدا کرمی رییس انجمن علمی مامایی ایران
سرکار خانم لاله رادپویان کارشناس اداره سلامت مادران دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس
سرکار خانم مینا طباطبایی کارشناس اداره سلامت میانسالان دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس
سرکار خانم دکتر مهشید طاهری کارشناس اداره مامایی مرکز مدیریت بیمارستانی و تعالی خدمات بالینی
سرکار خانم دکتر مطهره علامه رییس اداره سلامت میانسالان دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس
سرکار خانم پروین عابدی دبیر هیات متحنه ارزشیابی مامایی و بهداشت باروری
سرکار خانم فریبا عباسی خامنه کارشناس اداره مامایی مرکز مدیریت بیمارستانی و تعالی خدمات بالینی
سرکار خانم زهره مظاهری پور کارشناس اداره مامایی مرکز مدیریت بیمارستانی و تعالی خدمات بالینی
سرکار خانم لیلا هادی پور جهرمی کارشناس اداره سلامت مادران دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس

با همکاری:

مرکز مدیریت بیمارستانی و تعالی خدمات بالینی
اداره سلامت مادران دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس

تحت نظارت فنی:

گروه تدوین استاندارد و راهنماهای سلامت
دفتر ارزیابی فن آوری، تدوین استاندارد و تعرفه سلامت

مقدمه:

انجام مراقبت های مستمر مامایی شامل مراقبت های پیش از بارداری، دوران بارداری و پس از زایمان هنگام ویزیت نقش بسیار مهمی در تشخیص زودرس و درمان به موقع و موثر عوارض بارداری و پس از زایمان دارد. در این مراقبت ها با بررسی وضعیت سلامت مادر و جنین، تعیین سن حاملگی و انجام معاینات بالینی و آزمایشات لازم و تشخیص زود هنگام نشانه های خطر و ...، مسائلی مثل فشارخون بالا، کم خونی، دیابت، بیماری های عفونی، ناسازگاری های خونی بین مادر و جنین، وزن گیری نامناسب و اختلالات شایع روانی دوران بارداری و پس از آن... کشف می شود که برخورد درست با هریک از این موارد منجر به یک بارداری با حداقل عوارض می گردد.

از آن جایی که کلیه مراقبت های مستمر مامایی که به لحاظ ماهیتی جزء خدمات سطح اول محسوب می شوند در قالب ویزیت صورت می گیرد و با توجه به این که اثر بخشی این خدمات در گرو ارائه آن به صورت ادغام یافته، مستمر و پیوسته می باشد لذا شناسنامه و استاندارد خدمت ویزیت مامایی به تبعیت از آیین نامه ها، راهنماهای بالینی و دستورالعمل های ابلاغی وزارت متبوع در سه بخش پیش از بارداری، بارداری و پس از زایمان تدوین شده است.

الف) عنوان دقیق خدمت مورد بررسی (فارسی و لاتین) به همراه کد ملی:

ویزیت و خدمات دوران بارداری کارشناس و کارشناسان ارشد مامایی

کد ملی (منبع ۱):

ردیف	کد ملی (RVU)	شرح کد (خدمت)
۱	ندارد	ویزیت کارشناس و کارشناس ارشد و دکتر بر حسب مصوبه سالانه تعرفه های بخش دولتی / غیر دولتی / خصوصی هیئت وزیران
۲	۹۰۳۰۰۰	برگزاری کلاس آمادگی برای زایمان از هفته ۲۰ تا ۳۷ بارداری به ازای هر جلسه فردی ۹۰ دقیقه
۳	۹۰۳۰۰۵	برگزاری کلاس آمادگی برای زایمان از هفته ۲۰ تا ۳۷ بارداری به ازای هر جلسه گروهی ۹۰ دقیقه به ازای هر بیمار (حداقل ۵ و حداکثر ۱۰ نفر)
۴	۹۰۳۰۳۵*	مراقبت های مادر در دوران بارداری در منزل به ازای هر ساعت
۵	۹۰۳۰۳۰*	مراقبت از مادر پس از زایمان در منزل به ازای هر ساعت
۶	۵۰۱۸۶۰	کارگذاری وسیله داخل رحمی (مثل IUD)

۷	۵۰۱۸۶۵	خارج کردن وسیله داخل رحمی (مثل IUD)
۸	۵۰۲۰۹۰	آزمون بدون استرس جنین (NST)
۹	۵۰۱۷۹۲	نمونه‌برداری اندوسرویکال (پاپ اسمیر) (عمل مستقل)

* ویزیت در منزل برای مراقبت های مامایی کدهای ۹۰۳۰۳۵ و ۹۰۳۰۳۰ بر اساس دستورالعمل های وزارت بهداشت مطابق

شرایط بازنگری شده و قابل تغییر میباشند.

ب) تعریف و تشریح خدمت مورد بررسی :

ویزیت و خدمات دوران بارداری که توسط ماما (منبع ۳ و ۴ و ۵ و ۶) ارائه می شود شامل آموزش، مشاوره ، غربالگری و مراقبت های پیش از بارداری، بارداری و پس از زایمان، تجویز دارو و درخواست خدمات پاراکلینیک (آزمایشات و رادیولوژی و سونوگرافی) می باشد.

ج) اقدامات یا پروسیجرهای ضروری جهت درمان بیماری:

• ارزیابی قبل از انجام پروسیجر (منبع ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷):

- مصاحبه و تشکیل پرونده
- بررسی وضعیت بارداری فعلی، سابقه بارداری وزایمان قبلی، بیماری و ناهنجاری، غربالگری سلامت روان، رفتارهای پر خطرو اعتیاد ، مصرف سیگار / الکل، نحوه مصرف مکمل های غذایی، علائم خطر

• ارزیابی حین انجام پروسیجر (منبع ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷):

عنوان خدمت قابل ارائه در ویزیت	آموزش، مشاوره و ارزیابی سلامت زنان میانسال (۳۰ تا ۵۹ ساله)	پیش از بارداری (در قالب ویزیت)	حین بارداری	پس از زایمان
معاینات بالینی	اخذ شرح حال و تاریخچه سلامت کلی زنان ۳۰-۵۹ سال غیر باردار در دوره باروری و یائسگی معاینه ژنیکولوژی از نظر وجود زخم تناسلی/نمای غیر طبیعی سرویکس، بررسی عفونت های آمیزشی، بررسی ضایعات خونریزی دهنده، بررسی مشکلات اوروژنیتال یائسگی بررسی علائم و نشانه برای تشخیص زود هنگام سرطان دهانه رحم و غربالگری سرطان دهانه رحم (تهیه نمونه اچ پی وی و پاپ اسمیر) بررسی بیماری های پستان، بررسی عوامل خطر و غربالگری و تشخیص زود هنگام سرطان پستان	گرفتن شرح حال و معاینه فیزیکی چشم، دهان و دندان، تیروئید، قلب، ریه، پوست، پستان، شکم، اندام، واژن و لگن معاینه وضعیت روانشناختی	اندازه گیری قد و وزن، تعیین نمایه توده بدنی، ترسیم جدول وزن گیری، علائم حیاتی، معاینه فیزیکی، کنترل صدای قلب جنین، اندازه گیری ارتفاع رحم، معاینه دهان و دندان، معاینه شکم (مانور لئوپولد)، معاینه وضعیت روانشناختی	انجام معاینه بالینی (علائم حیاتی، معاینه فیزیکی) انجام معاینه وضعیت روانشناختی (جهت تشخیص اختلالات شایع روانی post partum)
درخواست آزمایشات	اسپرموگرام، تشخیص حاملگی (خون و ادرار) تهیه نمونه پاپ اسمیر و درخواست بررسی نمونه پاپ اسمیر تهیه نمونه HPV در صورت فراهم بودن امکانات انجام آن در سیستم	CBC, TSH, FBS و HBsAg پاپ اسمیر (کد ملی : ۵۰۱۷۹۲) و تیتراژ ضد سرخچه HIV, HIVAb و TSH	CBCdiff, BG, Rh, U/A, U/C, BUN, Creatinine, FBS, BS, GT T, GCT, CBC, HBsAg, VDRL, HIV, HIVAb, کومبس غیر مستقیم، TSH	انجام پاپ اسمیر (کد ملی : ۵۰۱۷۹۲) در مبتلایان به دیابت بارداری: درخواست FBS, OGTT (ناشتا و دوساعته)

		بهداشتی و درخواست بررسی نمونه تست HPV از آزمایشگاههای مورد تایید دانشگاه برای تست مذکور Rapid Test HIV FBS, Cholesterol کامل ادرار و کشت ادرار	VDRL) در رفتارهای پرخطر)		
درخواست رادیولوژی و سونوگرافی	ماموگرافی سونوگرافی پستان سونوگرافی رحم و ضمام	سونوگرافی برای بررسی وضعیت رحم، تخمدان، وضعیت IUD	سونوگرافی هدفمند در هفته ۱۶ تا ۱۸ بارداری و هفته ۳۱ تا ۳۴ بارداری به منظور بررسی وضعیت جنین، محل جفت و آنومالی جنین پیشنهاد به انجام غربالگری ناهنجاری جنین شامل دو آزمایش خون Free BHCG, PAPP-A و سونوگرافی جنین از نظر اندازه گیری NT (منبع ۳) در هفته ۱۱ تا ۱۳ بارداری و چهار آزمایش خون Free BHCG, AFP, uE3, Inhibin A در ۱۵ تا ۱۷ بارداری مطابق با دستورالعمل های مربوطه و درخواست آن		
تجویز دارو و مکمل ها	*عفونت های آمیزشی خونریزی های غیرطبیعی علائم یائسگی	اسید فولیک تجویز ویتامین دی	اسید فولیک از ابتدای بارداری تا پایان بارداری آهن و مولتی ویتامین مینرال از ۳ ماه پس از زایمان		

	بیماری های پستان مانند ماستیت		شروع هفته ۱۶ بارداری تا پایان بارداری تجویز ویتامین دی از ابتدای بارداری تا پایان بارداری	
آموزش و مشاوره	آموزش و بررسی علائم و عوارض یائسگی (خونریزی غیرطبیعی، اختلال وازوموتور، اختلال روابط زناشویی، اتروفی واژنو...) آموزش، مشاوره و بررسی رفتارهای پرخطر و عفونت آمیزشی و درمان سندرمیک عفونت های آمیزشی آموزش ورزش های کگل آموزش خود آزمایی پستان، معاینه پستان، بررسی از نظر رضایت روابط زناشویی و انجام آموزش، مشاوره و ارجاعات ضروری	فرزندآوری، پیشگیری از سقط بهداشت فردی، روان، جنسی، دهان و دندان، تغذیه / مکمل دندان، های دارویی، عدم کاشیدن سیگار و دخانیات، عدم مصرف مواد و الکلی، قطع روش پیشگیری از بارداری و زمان مناسب باردار شدن، غربالگری و مراقبت زوجین در معرض خطر ناباروری، غربالگری و مراقبت سلامت زناشویی زوجین، مراقبت و درمان عفونت های آمیزشی	پیشگیری از سقط، بهداشت فردی و روان و جنسی، بهداشت دهان و دندان، عدم مصرف دارو و مواد مخدر، عدم کشیدن سیگار و دخانیات، عدم مصرف الکل، تغذیه و مکمل های دارویی، شکایت های بارداری بعدی، تاریخ مناسب بارداری بعدی	بهداشت فردی و روان و جنسی، بهداشت دهان و دندان، تغذیه و مکمل های دارویی، شکایت های بارداری بعدی، تاریخ مناسب بارداری بعدی
انجام ایمن سازی	تزریق واکسن توأم و سرخجه	توأم و آنفولانزا (در صورت نیاز) ، روگام از هفته ۲۸ تا ۳۴ بارداری (در صورت نیاز)	روگام در مادر ارهانش منفی با نوزاد ارهانش مثبت طی ۷۲ ساعت اول پس از زایمان	
اقدامات تکمیلی بر		۱-ارائه مراقبت ویژه مادران عارضه دار (بر اساس علائم و نتایج ارزیابی یا شکایت مستقیم خود مادر) طبق دستورالعمل های کشوری		

حسب شرایط (منبع ۹۶۰۲)	۲- ارائه مراقبت از زنان باردار و کودکان با شرایط خاص اجتماعی ۳- شناسایی خانم های نیازمند خدمات تخصصی و ارجاع به متخصص ۴- درخواست آزمایشات تکمیلی زیر را بر حسب شرایط فرد و بر اساس آیین نامه ها، راهنماهای بالینی و دستورالعمل های ابلاغی : کشت ترشحات واژن، BUN, BS, GTT, GCT, HB,HCT, CBC .RH,BG ,U/A,U/C,HBSAg,HBSAB,Cholestrol,Triglyceride, Diff Prolactin ,Cratinine, LH ,FSH ,T4 ,T3, SGOT, SGPT تیتراژ آنتی بادی ضد سرخجه، کومبس مستقیم و غیر مستقیم ، اسپرموگرام ۵- تجویز داروهای زیر را برحسب شرایط فرد و بر اساس دستورالعمل های مربوطه در ویزیت انواع ویتامین ها به صورت کپسول، قرص، شربت، قطره، پماد (تنها می توان ویتامین های گروه B را به صورت آمپول تجویز نمود) -ترکیبات آهن و مواد معدنی به صورت کپسول، قرص، شربت، قطره خوراکی -داروهای ضد درد شامل : هیوسین، استامینوفن، مفنایمک اسید، دیکلوفناک ، پیروکسیکام، ایبوپروفن، ژلوفن، ناپروکسن، ایندومتاسین به صورت قرص، شیاف، آمپول، کپسول، پماد و ژل (فرم تزریقی دیکلوفناک و پیروکسیکام در بیماران سرپایی غیر مجاز می باشد) - کلیه محلول های ضد عفونی - محلول های تزریقی قندی ۵٪، قندی - نمکی ، رینگر، نرمال سالین - آنتی اسید و ضد نفخ (آلومینیوم ام جی، آلومینیوم ام جی اس، پانکراتین، دایجستیو، دای متیکون، سایمتدین و رانی تیدین) به صورت قرص و سوسپانسیون - انواع داروهای ضد تهوع و ضد حساسیت (پرومتازین، متوکلوپرامید، دیفن هیدرامین، آنتی هیستامین دکونژستان) به صورت قرص، شربت ، قطره و آمپول - ملین ها شامل: بیزاکودیل، پسیلیوم، سی لاکس، هیدروکسید منیزیم، MOM به صورت قرص ، سوسپانسیون، شربت ، شیاف، پودر و ... - شربت گایافنزین در دوران بارداری - آمپول اکسی توسین - داروهای بی حسی موضعی نظیر لیدوکائین به صورت پماد، ژل
---	---

- ترکیبات پروژسترونی تزریقی و خوراکی (قرص و آمپول پروژسترون و قرص مدروکسی پروژسترون) - قرص و آمپول مترژن (داخل عضله) - قرص و آمپول ویتامین K و کپسول ترانس آمین - پماد و شیاف آنتی هموروئید - پنی سیلین و مشتقات آن شامل ویال های ۸۰۰۰۰۰ ۳-۳-۶ ، LA۱۲۰۰۰۰۰ ، آمپی سیلین (خوراکی و تزریقی) ، سفالکسین خوراکی، داکسی سایکلین، آموکسی سیلین (خوراکی و تزریقی) آزیترومایسین، سفیکسیم، اریترومایسین، سفالوتین، کلوزاسیلین با رعایت ملاحظات تشخیصی مثل حساسیت به پنی سیلین و سابقه آلرژی - قرص های کوتریموکسازول، نالیدیکسیک اسید و سیپروفلوکساسین منوط به نتیجه کشت ادرار -کلوتریمازول، نیستاتین، میکونازول، بتادین، تریپل سولفا، مترونیدازول، کلیندامایسین به صورت قرص خوراکی، کرم موضعی، پماد موضعی، سوسپانسیون، شیاف، قرص، ژل و کرم واژینال - داروهای ضدخارش ایمن در حاملگی مانند لوسیون ژرانیوم، پماد کالامین D ، کالامین ، تریامسینولون NNG تریامسینولون، فلونوسینولون، هیدروکورتیزون، کالاندولا و دکسپانتنول - فلوکونازول به صورت قرص و کپسول - آسیکلوویر به صورت پماد و قرص - آمپول روگام - سولفات منیزیم - داروهای مورد نیاز جهت احیاء - داروهای گیاهی دارای مجوز وزارت بهداشت ۶- درخواست انجام بیوفیزیکال پروفایل برای بررسی سلامت جنین ۷- درخواست / انجام NST برای بررسی سلامت جنین (کد ۵۰۲۰۹۰)		
---	--	--

***تبصره ۱: کارشناس دانش آموخته مامایی ارائه دهنده خدمت عضو نظام پزشکی باشد**

تبصره ۲: ارائه خدمت بر اساس آخرین پروتکل های وزارت بهداشت صورت گیرد.

- **ارزیابی بعد از انجام پروسیجر:**

تعیین وقت ویزیت بعدی

- **کنترل عوارض جانبی انجام پروسیجر (منبع ۲ و ۳ و ۴):**

در صورتی که مادر عارضه دار بوده و در گروه پرخطر باشد به متخصص ارجاع می شود

- د) تواتر ارائه خدمت (تعداد دفعات مورد نیاز / فواصل انجام): (منبع ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷)**

- پیش از بارداری : حداقل یک بار و با توجه به وضعیت فرد می تواند افزایش یابد
- حین بارداری: حداقل ۸ ویزیت در بارداری معمولی و بدون عارضه و در صورت نیاز با توجه به وضعیت فرد تعداد ویزیت ها افزایش می یابد

ویزیت ۱: هفته ۱۰-۶ یکبار

ویزیت ۲: هفته ۲۰-۱۶ یک بار

ویزیت ۳: هفته ۳۰-۲۴ یک بار

ویزیت ۴: هفته ۳۴-۳۱ یک بار

ویزیت ۵: هفته ۳۷-۳۵ یک بار

ویزیت ۶ و ۷ و ۸: هفته ۴۰-۳۸ هر هفته یک بار

- پس از زایمان: حداقل ۳ ویزیت و در صورت نیاز افزایش می یابد.

ویزیت ۱: روز ۳-۱ پس از زایمان

ویزیت ۲: روز ۱۵-۱۰ پس از زایمان

ویزیت ۳: روز ۴۲-۳۰ پس از زایمان

- ه) افراد صاحب صلاحیت جهت تجویز (Order) / خدمت مربوطه و استاندارد تجویز:**

کارشناس ، کارشناس ارشد و دکترای مامایی، کارشناس ارشد مشاوره مامایی، دکترای بهداشت باروری

این افراد باید تحصیلات مامایی را برابر مقررات در مراکز آموزش داخلی و خارجی به پایان رسانیده و موفق به اخذ مدرک تحصیلی از

مراکز معتبر مورد تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شده باشند.

و) افراد صاحب صلاحیت جهت ارائه خدمت مربوطه:

کارشناس ، کارشناس ارشد و دکترای مامایی، کارشناس ارشد مشاوره مامایی، دکترای بهداشت باروری

این افراد باید تحصیلات مامایی را برابر مقررات در مراکز آموزش داخلی و خارجی به پایان رسانیده و موفق به اخذ مدرک تحصیلی از مراکز معتبر مورد تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شده باشند.

ز) عنوان و سطح تخصص های مورد نیاز (استاندارد) برای سایر اعضای تیم ارائه کننده خدمت:

ردیف	عنوان	تعداد مورد نیاز به طور استاندارد	میزان تحصیلات	سابقه کار و یا دوره آموزشی	نقش در فرایند
	تخصص	به ازای ارائه هر خدمت	مورد نیاز	مصوب در صورت لزوم	ارائه خدمت
۱	منشی	یک نفر	دیپلم		پذیرش

ح) استانداردهای فضای فیزیکی و مکان ارائه خدمت: (منبع ۷)

فضای مورد نیاز برای ارائه خدمت، اتاقی با ابعاد حد اقل 3x4 متر، با تهویه مناسب و نور کافی می باشد. دفاتر کار مامایی، مراکز مشاوره مامایی، درمانگاههای خصوصی و دولتی، پایگاه ها و مراکز جامع سلامت، مراکز مشاوره رفتاری، کلینیک های ناباروری و سلامت جنسی، کلینیک های خصوصی و کلینیک های شیر مادر، بیمارستان ها، منزل، مراکز پزشکی قانونی و حمایتی حقوقی و قضایی

ط) تجهیزات پزشکی سرمایه ای به ازای هر خدمت (منبع ۷)

عنوان تجهیزات	تعداد
تخت ژنیکولوژی	یک
چراغ پایه دار	یک
فور	یک
پنس جفت	یک
چیتل فورسپس و محل نگهداری آن	یک
گوشی طبی و فشار سنج	یک
پاراوان	یک
ترازوی بزرگسال	یک

یک	قد سنج یا متر نواری
یک	بیکس/دیش درب دار
یک	ظرف قلوه ای
یک	کاسه فلزی
یک	پایه سرم
یک	ترالی
یک	چراغ قوه و باطری
یک	تابوره
یک	سینی استیل
یک	لگن استیل
یک	چهار پایه جلوی تخت
یک	ماژیک / قلم الماس

ی) داروها، مواد و لوازم مصرفی پزشکی جهت ارائه هر خدمت: (منبع ۷)

میزان مصرف (تعداد یا نسبت)	اقلام مصرفی مورد نیاز
یک	ست زایمان
یک	ست آی یو دی
یک	ست پانسمان
یک	اسپکولوم
یک	لام
به میزان لازم	فیکساتور
به میزان لازم جهت شستشو	پنبه و مواد ضد عفونی
یک جفت	دستکش استریل
به میزان لازم	سرنگ و سر سوزن (در اندازه های مختلف)
یک	جعبه لام
یک	قطره چکان
یک	اسپاچولا
به میزان لازم	پد یا نوار بهداشتی
یک	ماسک
یک	تورنیکه

چسب ضد حساسیت	به میزان لازم
آنژیوکت و سه راهی	یک
باند	به میزان لازم
تیغ اره	یک
ست سرم	یک
انواع سرم	به میزان لازم
ترمومتر دهانی (یک بار مصرف)	یک
گان، ملحفه، شان، حوله، رو بالشی	به میزان لازم
زیر انداز مشمع	یک

ک) استانداردهای ثبت) شامل گزارش نتایج درمانی و ثبت در پرونده بیمار و بررسی های حین درمان از جمله سوابق بیمار و تلفیق

دارویی) (منبع ۲و۳و۴و۵و۶و۷)

- گزارش باید شامل مشخصات هویتی دریافت کننده خدمت و مشخصات مرکز ارائه کننده خدمت باشد.
- سوابق پزشکی ، حساسیت های دارویی و غذایی، سوابق بارداری های قبلی در پرونده ثبت شود.
- شکایت اصلی مادر و علائم و نشانه ها در پرونده ثبت شود.
- باید نتایج اطلاعات مربوط به معایناتی که انجام می گردد، در گزارش ذکر شود.
- باید نتایج کلیه آزمایشات و سونوگرافی و تصویربرداریهای انجام شده ذکر گردد.
- باید گزارش مراقبت ها ، تجویزها و آموزش های انجام شده ثبت گردد.
- در صورتی که خانم جزء گروه پر خطر باشد باید با ذکر دقیق مورد ثبت گردد.
- باید در صورت ارجاع خانم، علت، نوع و نتیجه ارجاع ثبت گردد.

ل) اندیکاسیون های دقیق جهت تجویز خدمت: (منبع ۲و۳و۴و۵و۶و۷و۸و۱۰)

- کلیه زنان در سنین باروری
- تمام زنانی که قصد بارداری دارند.
- زنان باردار

- زنان زایمان کرده و شیرده

- زنان در دوره یائسگی

ضوابط بالینی:

در ویزیت پیش از بارداری گرفتن شرح حال و معاینه فیزیکی چشم، دهان و دندان، تیروئید، قلب، ریه، پوست، پستان، شکم، اندام، واژن و لگن الزامی است.

در ویزیت اول بارداری گرفتن شرح حال و اندازه گیری قد و وزن، تعیین نمایه توده بدنی، ترسیم جدول وزن گیری، علائم حیاتی، معاینه فیزیکی، کنترل صدای قلب جنین، اندازه گیری ارتفاع رحم، معاینه دهان و دندان و در ویزیت های بعدی اندازه گیری وزن، علائم حیاتی، معاینه فیزیکی (چشم، پوست و اندام)، کنترل صدای قلب جنین، اندازه گیری ارتفاع رحم الزامی است. از هفته ۳۱ به بعد معاینه شکم (مانور لئوپولد) هم انجام شود.

تعداد ویزیت در پیش از بارداری: یک ویزیت

تعداد ویزیت در حین بارداری عادی: ۸ ویزیت

تعداد ویزیت پس از زایمان بدون عارضه: ۳ ویزیت

تعداد ویزیت ها در هر مرحله برحسب شرایط و نیاز مادر می تواند افزایش یابد.

ضوابط پاراکلینیک:

➤ آزمایشات:

آزمایشاتی که ماما حین ویزیت باید درخواست نماید:

- پیش از بارداری:

CBC, TSH, FBS و HBsAg (در صورت نیاز)، انجام پاپ اسمیر (کد ۵۰۱۷۹۲) و تیتراژ آنتی بادی ضد سرخجه

HIV و VDRL (در رفتارهای پرخطر)

- حین بارداری:

- هفته ۱۰-۶ بارداری: CBC, BG, Rh, FBS, U/A, U/C, BUN, Cratinin, HBSAg, HBSAb, HIV

, VDRL, نوبت اول کومبس غیر مستقیم در مادر Rh منفی پس از اطلاع از مثبت بودن Rh همسر، TSH در صورت نیاز، پیشنهاد غربالگری جنین

- هفته ۲۴-۳۰ بارداری: U/A, U/C و نوبت دوم کومبس غیر مستقیم در مادر Rh منفی و همسر Rh مثبت، FBS

OGTT برای افراد غیر دیابتیک در هفته ۲۴-۲۸ بارداری

- هفته ۳۱-۳۴ بارداری: تست سریع HIV در صورت نیاز

• پس از زایمان:

- پاپ اسمیر (کد ۵۰۱۷۹۲)

- در مبتلایان به دیابت بارداری (FBS, OGTT: ناشتا و دو ساعته)

• سایر آزمایشاتی که ماما باید بر حسب شرایط در ویزیت درخواست نماید:

آزمایشات غربالگری مادر و جنین مطابق با آخرین ویرایش کتاب راهنمای ارائه خدمات مامایی کشت ترشحات واژن، BS, GTT,

Proctrol, T3, T4, FSH, LH, Triglyceride, Cholestrol, CBC Diff, HB, HCT, GCT, Prolactin تیترآز

آنتی بادی ضد سرخجه، کومبس مستقیم، اسپرموگرام

➤ **سونوگرافی و رادیولوژی:**

- زنان ۳۰-۵۹ سال

ماموگرافی

سونوگرافی پستان

سونوگرافی رحم و ضمام

- پیش از بارداری:

سونوگرافی شامل بررسی وضعیت رحم و ضمام، بررسی وضعیت آی یو دی

درخواست ماموگرافی در صورت نیاز

- هفته ۱۶-۱۸ بارداری :

بررسی وضعیت جنین، محل جفت و آنومالی جنین

- هفته ۳۴-۳۱ بارداری:

بررسی سلامت جنین ، محل جفت

در طول بارداری بر حسب شرایط سلامت جنین، انجام بیوفیزیکال پروفایل و NST (کد ۵۰۲۰۹۰) درخواست می شود.

م) شواهد علمی در خصوص کنتراندیکاسیون های دقیق خدمت:

کنتراندیکاسیون ندارد.

ن) مدت زمان ارائه هر واحد خدمت (منبع ۷)

ردیف	عنوان تخصص	میزان تحصیلات	مدت زمان مشارکت در فرایند ارائه خدمت	نوع مشارکت در قبل، حین و بعد از ارائه خدمت
۱	ماما	کارشناس / کارشناس ارشد / دکتر	۶۰-۳۰	مصاحبه، معاینه، آموزش و مشاوره و تجویز دارو و درخواست آزمایشات و پاراکلینیک

س) مدت اقامت در بخش های مختلف بستری جهت ارائه هر بار خدمت مربوطه:

خدمت سرپایی بوده و نیاز به بستری شدن ندارد

ع) موارد ضروری جهت آموزش به بیمار:

در ملاقات های مختلف و با توجه به هفته بارداری ، درمورد بهداشت فردی، روانی و جنسی ، بهداشت دهان و دندان ، بهداشت محیط کار، مصرف دارو، منع استعمال دخانیات و کشیدن سیگار ، اهمیت مراقبت های دوران بارداری ، شکایت های شایع و علائم خطر بارداری ، فواید زایمان طبیعی ، شیردهی و شرکت در کلاس های آمادگی برای زایمان به مادر آموزش داده شود.

منابع:

۱- کتاب ارزش های نسبی خدمات سال ۹۶

۲- آیین نامه تعیین حدود صلاحیت کارشناس و کارشناس ارشد ماما مصوب ۱۳۸۸

۳- راهنمای مراقبت های ادغام یافته خارج بیمارستانی ویژه ماما و پزشک ویرایش هفتم چاپ ۱۳۹۵

- ۴- راهنمای کشوری ارائه خدمات مامایی و زایمان ویرایش سوم چاپ ۱۳۹۶
 - ۵- راهنمای تکمیل فرم های مراقبت مادر پیش از بارداری، بارداری، زایمان و پس از زایمان (ماما/پزشک) -۱۳۹۵
 - ۶- خدمات سلامت سطح اول ویژه استفاده در شهر، حاشیه شهر و مناطق روستایی چاپ مهر ۱۳۹۴
 - ۷- شناسنامه و استاندارد خدمت مراقبت های پیش از بارداری بهمن ۱۳۹۵
 - ۸- شناسنامه و استاندارد خدمت ویزیت پس از زایمان در منزل بهمن ۱۳۹۵
 - ۹- شناسنامه و استاندارد خدمت آزمون بدون استرس جنین (NST) دی ۹۷
 - ۱۰- راهنمای بسته جامع سلامت میانسالان/راهنمای اجرایی مراقبتهای ادغام یافته سلامت بانوان و مردان ایران-۱۳۹۵
- تاریخ اعتبار این راهنما از زمان ابلاغ به مدت ۳ سال می باشد و بعد از اتمام مهلت زمانی میبایست ویرایش صورت پذیرد.

بسمه تعالی

فرم تدوین راهنمای تجویز

عنوان استاندارد	کد RVU	کاربرد خدمت	افراد صاحب صلاحیت جهت تجویز	ارائه کنندگان اصلی صاحب صلاحیت	شرط تجویز		محل ارائه خدمت	تواتر خدمتی		مدت زمان ارائه	توضیحات
					اندیکاسیون	کنترا اندیکاسیون		تعداد دفعات مورد نیاز	فواصل انجام		
ویزیت و خدمات مامایی	۹۰۳۰۰۰ ۹۰۳۰۰۵ *۹۰۳۰۳۵ *۹۰۳۰۳۰ ۵۰۱۸۶۰ ۵۰۱۸۶۵ ۵۰۲۰۹۰ ۵۰۱۷۹۲	سرپایی	کارشناس، کارشناس ارشد، دکترای مامایی، کارشناس ارشد مشاوره مامایی، دکترای بهداشت باروری	کارشناس، کارشناس ارشد، دکترای مامایی، کارشناس ارشد مشاوره مامایی، دکترای بهداشت باروری	کلیه زنان در سنین باروری تمام زنانی که قصد بارداری دارند. زنان باردار زنان زایمان کرده و شیرده زنان در دوره یائسگی	ندارد	دفتر کار مامایی، مراکز مشاوره مامایی، درمانگاههای خصوصی و دولتی، پایگاه ها و مراکز جامع سلامت، مراکز مشاوره رفتاری، کلینیک های ناباروری و سلامت جنسی، کلینیک های خصوصی و کلینیک های شیر مادر، بیمارستان ها، منزل، مراکز پزشکی قانونی و حمایتی حقوقی و قضایی	پیش از بارداری : حداقل ۱ حین بارداری : حداقل ۸ پس از زایمان : حداقل ۳ ارزیابی وضعیت باروری و یائسگی یک بار در سال، معاینه پستان دو هفته یک بار و در موارد علامت دار و یا دارای عامل خطر با فاصله زمانی کمتر، پاپ اسمیر هر سه سال	پیش از بارداری : یک سال حین بارداری : از هفته ۶ تا ۳۰ بارداری : ماهی یک بار هفته ۳۱ تا ۳۷ : هر دو هفته یک بار هفته ۳۸ تا ۴۰ : هفته ای یک بار	۳۰ تا ۶۰ دقیقه	تعداد ویزیت ها بر حسب شرایط مادر می تواند افزایش یابد.

- ویزیت در منزل برای مراقبت های مامایی کدهای ۹۰۳۰۳۵ و ۹۰۳۰۳۰ بر اساس دستورالعمل های وزارت بهداشت مطابق شرایط بازنگری شده و قابل تغییر میباشند. تاریخ اعتبار این راهنما از زمان ابلاغ به مدت ۳ سال می باشد و بعد از اتمام مهلت زمانی میبایست ویرایش صورت پذیرد.

